

Chestionar privind utilizarea în România a benzilor de frecvențe 3400-3600 MHz și 3600-3800 MHz

Secțiunea I – Aspecte generale și explicații introductive

Capitolul 1 – Istoric al problematicii tratate

În a doua parte a anului 2010, Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) a demarat procesul de elaborare a documentului de strategie privind *implementarea și dezvoltarea sistemelor de radiocomunicații de tip BWA (Broadband Wireless Access – acces pe suport radio de bandă largă) la nivel național în banda de frecvențe 3400-3800 MHz pe perioada 2011-2020.*

Demersul ANCOM a fost întemeiat pe dispozițiile art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2008 privind stabilirea unor măsuri privind reorganizarea utilizării spectrului radio în banda de frecvențe 3600-3800 MHz, aprobată, cu modificări, prin legea nr. 259/2008, cu modificările ulterioare.

Documentul de strategie amintit stabilea principiile, condițiile, procedura de acordare a drepturilor de utilizare a frecvențelor radio, pentru furnizarea de servicii mobile de comunicații electronice de bandă largă, precum și metoda de reorganizare a acesteia. Strategia urmărea, de asemenea, evitarea riscului irosirii sau fragmentării excesive a alocărilor de spectru radio, asigurarea principiului neutralității tehnologice și atragerea pe piață a acelor competitori care să dețină capacitățile financiare și tehnice necesare pentru a valorifica la maximum potențialul acestor benzi de frecvențe.

Proiectul documentului de strategie amintit a fost finalizat în luna iunie 2011, fiind publicat în consultare publică (<http://www.ancom.org.ro/formdata-269-49-197>).

După primirea observațiilor din partea operatorilor interesați, subiectul a fost dezbătut în cadrul ședinței Consiliului consultativ din data de 22 iulie 2011, ale cărui documente se regăsesc pe pagina de internet a autorității, la adresa http://www.ancom.org.ro/22072011_4584 (de interes pentru speța de față fiind documentele 2011/05/03, 2011/05/04 și 2011/05/05).

Procesul-verbal al ședinței respective a Consiliului consultativ este publicat, de asemenea, pe pagina de internet a autorității la adresa http://www.ancom.org.ro/consiliul-consultativ_4629 (de interes pentru speța de față fiind documentul 2011/06/02). La punctul 3 al acestui document este prezentată dezbaterea pe tema proiectului de strategie și sunt enumerate concluziile rezultate în urma discuțiilor, bazate chiar pe propunerile și observațiile operatorilor interesați.

Cele mai importante concluzii care s-au desprins în urma procesului de consultare publică din anul 2011 sunt enumerate în continuare:

a) demararea procedurii de selecție pentru licențe naționale și județene în banda 3410 – 3800 MHz în anul 2014 (la propunerea operatorilor), în loc de 2012 (cum propusese inițial autoritatea);

b) prelungirea valabilității licențelor de utilizare a frecvențelor radio acordate la nivel național și local în banda de frecvențe radio 3410-3800 MHz până la data de 31.XII.2015, ca o consecință a deciziei menționate la lit. a);

c) drepturile de utilizare conferite prin noile licențe naționale și județene, acordate câștigătorilor procedurii de selecție din anul 2014, vor intra în vigoare de la 01.I.2016, ca urmare a măsurii menționate la lit. b).

Tot în urma procesului de consultare publică din iunie-iulie 2011, ANCOM a decis că, înainte de adoptarea documentului de strategie, se impun analize și discuții suplimentare cu privire la aspectele de natură tehnică din cadrul acestuia, aflate în conexiune cu obiectul unui proiect de decizie a Comitetului pentru comunicații electronice (ECC) din cadrul Conferinței europene a Administrațiilor de poștă și telecomunicații (CEPT), aflat în stadiu de lucru în vara anului 2011, proiect ce își propunea să adopte un nou aranjament de canale radio pentru banda de frecvențe

3400 – 3800 MHz, bazat pe cu totul alte principii tehnice decât aranjamentul de canale în vigoare la acel moment, avut în vedere în documentul supus consultării publice.

După clarificarea acestor aspecte, documentul de strategie urma să fie revizuit și supus unei noi proceduri de consultare publică, moment la care trebuiau să fie discutate exclusiv problemele aflate în conexiune cu noul aranjament de canale ce urma a fi adoptat la nivelul CEPT/ECC pentru banda de frecvențe radio 3400-3800 MHz, cele mai importante dintre acestea fiind: numărul de licențe ce urmează a fi acordate (în directă legătură cu capacitatea de spectru radio ce va fi alocată prin licență, națională respectiv județeană), metoda de reorganizare a benzii de frecvențe și limita maximă a cantității de spectru radio ce va putea fi deținută de fiecare operator licențiat în banda de frecvențe în discuție.

În concluzie, deși strategia nu a fost adoptată la momentul consultării organizate în anul 2011, din motivele obiective deja arătate, autoritatea și-a făcut cunoscute intențiile sale cu privire la viitorul benzilor de frecvențe care fac obiectul prezentului chestionar și a rămas în continuare fidelă, prin acțiunile sale ulterioare descrise mai jos, acestor demersuri.

Ulterior, la sfârșitul anului 2011, ECC din cadrul CEPT a adoptat Decizia ECC/DEC/(11)06, document care a armonizat numai aranjamentul de canale pentru banda 3,6 – 3,8 GHz (în regim TDD), păstrând două variante de aranjamente de canale, FDD (duplex cu diviziune în frecvență) și TDD (duplex cu diviziune în timp), pentru banda 3,4 – 3,6 GHz, adică exact în acea bandă care prezintă un interes mult mai pronunțat pentru industrie decât cealaltă bandă, pentru care s-a identificat un aranjament de canale armonizat. Totuși, CEPT/ECC a precizat în decizia respectivă că, până la sfârșitul anului 2013, se va examina din nou acest subiect dificil, în încercarea de a identifica o soluție armonizată și pentru banda 3,4 – 3,6 GHz.

La rândul său, Comisia europeană (CE) a sesizat impasul apărut la nivelul CEPT (organismul de reglementare tehnică pe a cărui expertiză și experiență Comisia se bazează nemijlocit în elaborarea deciziilor sale referitoare la armonizarea spectrului radio). În aceste condiții, CE a emis un mandat către CEPT referitor la banda 3,4 – 3,8 GHz, prin care solicită, în principal, creșterea gradului de armonizare a reglementărilor tehnice aplicabile benzii în discuție și, concomitent, crearea condițiilor tehnice pentru introducerea de tehnologii evaluate în banda respectivă. Mandatul CE stabilea, de asemenea, că rezultatele analizei efectuate de CEPT trebuie transmise către CE tot până la sfârșitul anului 2013.

Ca urmare a acestor demersuri pe plan european, a devenit evident faptul că adoptarea strategiei ANCOM amintite mai sus a trebuit să fie amânată, la rândul ei, până la stabilizarea reglementărilor tehnice la nivel pan-european (CEPT) pentru banda 3,4 – 3,8 GHz, deoarece aranjamentul de canale este un element *sine qua non* pentru fundamentarea procesului de reorganizare a benzii de frecvențe în discuție, pentru elaborarea unei strategii coerente de utilizare a acestei benzi și, implicit, pentru parcurgerea cu succes a unui proces de autorizare completă a benzii respective.

În continuare, pentru a finaliza acțiunile demarate în anul 2011 în banda de frecvențe 3,4 – 3,8 GHz, ANCOM a urmărit, în cursul anilor 2012 și 2013, evoluția demersurilor privind revizuirea Deciziei ECC/DEC/(11)06, în cadrul CEPT, stabilindu-și un plan de acțiune, ce avea în vedere ambele posibilități de soluționare a problematicii de interes.

Drept urmare a celor expuse anterior, au fost identificate două opțiuni disponibile, detaliate în continuare.

1) Astfel, dacă urma să se identifice un aranjament de canale armonizat și în banda 3,4–3,6 GHz, ANCOM trebuia să urmeze etapele stabilite cu ocazia ședinței Consiliului consultativ din luna iulie 2011, agreate cu operatorii interesați, astfel:

- actualizarea în mod corespunzător a proiectului de strategie privind utilizarea benzii de frecvențe 3400-3800 MHz și parcurgerea procesului de consultare publică pentru acest document, cu privire la acele elemente care au suferit modificări;
- adoptarea formei finale a documentului de strategie, ținând cont de rezultatele procesului de consultare publică;
- organizarea procedurii de selecție, conform celor stipulate în documentul de strategie.

II) Însă, în situația – de asemenea probabilă – în care rezultatul revizuirii, la nivelul CEPT, a deciziei ECC/DEC/(11)06 nu ar fi fost satisfăcător, ANCOM ar fi fost pusă în situația să realizeze o nouă consultare publică, punctuală de această dată, pe tema aranjamentului de canale preferat pentru utilizarea benzii 3,4 – 3,6 GHz la nivel național. Ținând cont de rezultatele acestei consultări publice speciale, autoritatea ar fi urmat să ia o decizie cu privire la aranjamentul de canale ce va fi utilizat în România, în banda în discuție, și să parcurgă apoi pașii necesari, deja amintiți mai sus.

După cum se va arăta în continuare, evoluția lucrurilor a arătat că a II-a variantă s-a dovedit a fi adevărată, acesta fiind și motivul pentru care s-a elaborat chestionarul de față.

În cursul anului 2013 nu s-au înregistrat progrese notabile în legătură cu chestiunea analizată, deși termenul de finalizare pe care și-l propuseseră atât CEPT cât și CE era sfârșitul anului respectiv, așa cum s-a arătat deja mai sus.

Totuși, la sfârșitul lunii septembrie 2013 expira valabilitatea licențelor naționale existente în banda de frecvențe 3400–3600 MHz pentru furnizarea de rețele publice de radiocomunicații de tip PMP cu acces fix pe suport radio (fixed wireless access – FWA), autoritatea aflându-se astfel în postura de a întreprinde, cu celeritate, demersurile necesare pentru asigurarea continuității furnizării serviciilor de comunicații electronice către utilizatorii finali în această bandă, cu caracter temporar, pe o perioadă de tranziție, până la finalizarea procesului de reglementare pe plan european pentru banda în discuție.

Astfel, autoritatea a elaborat și adoptat Decizia președintelui ANCOM nr. 638/2013 privind unele măsuri referitoare la gestionarea benzii de frecvențe radio 3400-3800 MHz.

Prin intermediul acestei decizii, autoritatea a stabilit atât condițiile de extindere a valabilității licențelor naționale existente în banda de frecvențe 3400–3600 MHz (plata unei taxe de licență și includerea, la cerere, în licențele cu valabilitate prelungită a posibilității de furnizare de servicii de comunicații electronice și prin aplicații cu acces pe suport radio de tip nomadic (nomadic wireless access – NWA), pe lângă aplicațiile de tip FWA deja existente în licențele amintite mai sus), cât și noul termen de valabilitate al licențelor respective, anume 31 decembrie 2015, în conformitate cu cele stabilite, de comun acord cu operatorii, în decursul procesului de consultare publică din anul 2011 și asumate de autoritate.

(Trebuie notat, în subsidiar, că valabilitatea licenței naționale pentru furnizarea de rețele publice de radiocomunicații PMP de tip BWA în banda de frecvențe 3600–3800 MHz fusese deja extinsă, tot până la 31 decembrie 2015, imediat după consultarea publică din anul 2011.)

Un element de noutate important ce a rezultat însă din consultarea publică pentru acest proiect de decizie l-a constituit propunerea ca procedura de selecție, pentru acordarea noilor drepturi de utilizare în banda de frecvențe 3410-3800 MHz ce vor permite furnizarea de rețele publice de comunicații electronice și de servicii de comunicații electronice prin intermediul sistemelor de acces pe suport radio de bandă largă (BWA – broadband wireless access), să se desfășoare în anul 2015 și nu în anul 2014.

Din dorința de a veni în sprijinul persoanelor interesate și dând dovadă de deschidere față de nevoile pieței naționale de comunicații electronice, ANCOM a acceptat această propunere și a legiferat-o în decizia amintită, hotărând însă să nu amâne și intrarea în vigoare a noilor drepturi de utilizare a spectru ce vor fi acordate prin viitoarea procedură de selecție, data respectivă rămânând aceea de 1 ianuarie 2016, astfel cum se stabilise în anul 2011.

Între timp, Decizia CEPT nr. ECC/DEC/(11)06 a fost modificată în luna martie 2014. La rândul său, CE a emis, în luna mai 2014, Decizia nr. 2014/276/UE de modificare a Deciziei nr. 2008/411/CE privind armonizarea benzii de frecvențe 3400-3800 MHz pentru sisteme terestre capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice în cadrul Comunității Europene.

Din păcate, obiectivul urmărit de CE nu a fost atins întrucât, în ambele decizii menționate mai sus, sunt permise în continuare două aranjamente de canale radio (bazate pe tehnologie FDD, respectiv TDD) în banda 3400-3600 MHz.

Într-adevăr, în documentele amintite se precizează că este preferat aranjamentul de canale bazat pe tehnologie TDD în banda 3400-3600 MHz dar se recunoaște posibilitatea alternativă de a se implementa aranjamentul de canale bazat pe tehnologie FDD. În plus, decizia CE precizează anumite condiții în care poate fi ales, de către statele membre, aranjamentul FDD. Însă aceste condiții sunt formulate într-o manieră suficient de generală încât să fie aplicabile și în contextul național al României.

Situația descrisă mai sus a condus la necesitatea elaborării prezentului chestionar astfel cum s-a arătat deja anterior.

Capitolul 2 – Scop și obiective

Un aranjament de canale radio bine definit și stabil în timp, pentru o anumită bandă de frecvențe, constituie un element cheie în procesul de reorganizare a utilizărilor existente în acea bandă de frecvențe și, în același timp, reprezintă o bază solidă pentru elaborarea unei strategii de utilizare a benzii de frecvențe respective, constituind, în consecință, un fundament esențial pentru derularea unui proces de autorizare complet și de succes în banda de frecvențe în discuție.

Având în vedere situația descrisă în capitolul anterior, ANCOM a elaborat prezentul chestionar, care are drept scop general cunoașterea opiniilor pieței de comunicații electronice din țara noastră cu privire la modalitatea adecvată de implementare în România a prevederilor Deciziei Comisiei Europene nr. 2014/276/UE de modificare a Deciziei Comisiei Europene nr. 2008/411/CE privind armonizarea utilizării benzii de frecvențe 3400-3800 MHz pentru sisteme terestre capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice în cadrul Comunității Europene.

În particular, autoritatea este interesată să afle opiniile respondenților, argumentate în mod corespunzător, cu privire la aranjamentul de canale care va fi utilizat în România pentru banda de frecvențe 3,4–3,6 GHz.

Prelucrarea datelor obținute în urma finalizării procedurii de consultare publică a pieței de comunicații electronice prin intermediul prezentului chestionar are drept obiective:

- desprinderea celor mai bune idei cu privire la o implementare corespunzătoare și de succes în România a sistemelor de radiocomunicații de bandă largă (BWA), în benzile de frecvențe ce fac obiectul prezentului chestionar;
- stabilirea aranjamentului de canale radio ce va fi utilizat în România în banda de frecvențe 3,4–3,6 GHz;
- definitivarea metodei celei mai judicioase, și adecvate contextului național al pieței de comunicații electronice, privind distribuirea cantităților de spectru radio pentru operatorii ce vor câștiga procedura de selecție ce urmează a fi organizată în benzile de frecvențe în discuție.

În perioada următoare, ținând cont și de rezultatele prezentului chestionar, ANCOM va actualiza și finaliza proiectul de *Document de strategie privind implementarea și dezvoltarea sistemelor de radiocomunicații de tip BWA (Broadband Wireless Access – acces pe suport radio de bandă largă) la nivel național în banda de frecvențe 3400-3800 MHz pe perioada 2015 – 2020.*

Acest proiect de strategie va fi supus din nou procedurii de consultare publică.

Capitolul 3 – Adresabilitate

Chestionarul se adresează, în primul rând, atât operatorilor publici care dețin calitatea de titulari de licențe de utilizare a frecvențelor radio pentru furnizarea de rețele publice și de servicii de comunicații electronice în benzile de frecvențe 3400-3600 MHz și 3600-3800 MHz cât și acelor operatori care, deși nu dețin licențe de utilizare a frecvențelor radio pentru furnizarea de rețele

publice și de servicii de comunicații electronice în banda de frecvențe 3400-3800 MHz, sunt interesați de a opera în viitor în această bandă de frecvențe.

Desigur, prin acest chestionar, autoritatea își dorește să afle punctele de vedere ale tuturor părților interesate de obiectul chestionarului, de exemplu fabricanți și furnizori de echipamente ce funcționează în benzile menționate, precum și ale altor entități interesate ce activează (sau nu încă) pe piața de comunicații electronice din România.

Capitolul 4 – Cadru actual

Cadrul legal la nivelul Uniunii Europene, cu referire la benzile de frecvențe ce fac obiectul prezentului chestionar este compus din:

1) Decizia Comisiei Europene nr. 2008/411/CE privind armonizarea utilizării benzii de frecvențe 3400-3800 MHz pentru sisteme terestre capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice în cadrul Comunității Europene;

2) Decizia Parlamentului European și a Consiliului nr. 243/2012/UE privind stabilirea unui program multianual de politici în domeniul spectrului radio;

3) Decizia Comisiei Europene nr. 2014/276/UE, din data de 2.V.2014, de modificare a deciziei Comisiei Europene nr. 2008/411/CE privind armonizarea benzii de frecvențe 3400-3800 MHz pentru sisteme terestre capabile să furnizeze servicii de comunicații electronice în cadrul Comunității Europene.

Din punct de vedere tehnic, la nivelul CEPT, pentru benzile de frecvențe în discuție sunt aplicabile:

a) Decizia ECC/DEC/(07)02 privind disponibilitatea benzii de frecvențe 3400-3800 MHz pentru implementarea armonizată a sistemelor de acces pe suport radio de bandă largă (BWA);

b) Decizia ECC/DEC/(11)06 privind aranjamentele armonizate de canale radio pentru rețele de comunicații mobile/fixe operând în benzile de frecvențe 3400-3600 MHz și 3600-3800 MHz, decizie adoptată la data de 09.XII.2011 și modificată la data de 14.III.2014.

Contextul legal actual, pe plan național, ce stă la baza utilizării benzilor de frecvențe în discuție, este alcătuit de:

i) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2008 privind stabilirea unor măsuri privind reorganizarea utilizării spectrului radio în banda de frecvențe 3600-3800 MHz, aprobată, cu modificări, prin legea nr. 259/2008, cu modificările ulterioare;

ii) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 140/2012, cu modificările și completările ulterioare;

iii) Decizia președintelui ANCOM nr. 638/2013 privind unele măsuri referitoare la gestionarea benzii de frecvențe radio 3400-3800 MHz;

iv) Hotărârea Guvernului nr. 1155/2013 privind stabilirea cuantumului taxei de licență pentru prelungirea perioadei de valabilitate a licențelor de utilizare a frecvențelor radio acordate, prin procedură de selecție, în banda 3400-3600 MHz și a condițiilor de plată a taxei de licență.

Așa cum s-a arătat în capitolul 1, în Decizia nr. 2014/276/UE se precizează că este preferat aranjamentul de canale bazat pe tehnologie TDD în banda 3400-3600 MHz. Se recunoaște însă posibilitatea alternativă de a se implementa aranjamentul de canale bazat pe tehnologie FDD în următoarele scopuri (pertinente pentru situația țării noastre, în opinia autorității):

- asigurarea unei eficiențe mai mari a utilizării spectrului (cum ar fi, de exemplu, în cazul partajării cu drepturi de utilizare existente pe durata unei perioade de tranziție) sau
- protejarea unor utilizări existente sau evitarea interferențelor prejudiciabile sau
- coordonarea utilizării frecvențelor în zonele de frontieră cu țări care nu sunt membre UE.

În banda de frecvențe 3400-3600 MHz, în varianta aranjamentului FDD, Decizia 2014/276/UE prevede că sunt disponibile subbenzile 3410-3490 MHz / 3510-3590 MHz. Prin

urmare, capacitatea totală a benzii respective este de 2x80 MHz, ceea ce se traduce în disponibilitatea a 16 canale radio duplex de 5 MHz (altfel spus, 16 canale radio de lărgime 2x5 MHz). Emisiile stațiilor de bază (conexiunea descendentă) sunt situate în semibanda superioară în timp ce emisiile terminalelor de abonat (conexiunea ascendentă) de bază sunt situate în semibanda inferioară.

Tot în banda de frecvențe 3400-3600 MHz, dar în varianta aranjamentului TDD, decizia amintită prevede că este disponibilă întreaga bandă. Prin urmare, capacitatea totală a benzii respective este de 200 MHz, ceea ce se traduce în disponibilitatea a 40 de canale radio de lărgime 5 MHz. Totuși, autoritatea subliniază că, datorită aplicațiilor ce utilizează subbanda de frecvențe 3400-3410 MHz, în România nu se vor efectua alocări pentru sisteme BWA în subbanda amintită. În consecință, capacitatea benzii de frecvențe în discuție este de 38 de canale radio de lărgime 5 MHz, în regim TDD.

În banda de frecvențe 3600-3800 MHz este prevăzut numai aranjamentul de canale de tip TDD, alcătuit numai din canale radio de lărgime 5 MHz.

Un principiu de bază, stabilit prin proiectul de document de strategie consultat în anul 2011, era acela că în banda de frecvențe 3410-3800 MHz urmau să fie acordate atât licențe naționale cât și licențe județene. În contextul actual, autoritatea dorește să afle opiniile respondenților cu privire la oportunitatea păstrării acestui principiu.

Este util, de asemenea, să reiterăm aici concluziile procedurilor anterioare de consultare publică, anume faptul că va exista o unică procedură de selecție pentru ambele benzi de frecvențe ce fac obiectul prezentului chestionar, procedură care se va desfășura în anul 2015, precum și faptul că noile drepturi de utilizare a spectrului radio, dobândite ca urmare a câștigării procedurii de selecție respective, vor intra în vigoare la 1 ianuarie 2016.

Un alt element important pe care respondenții trebuie să-l aibă în vedere atunci când completează chestionarul de față este acela că procedura de selecție privind acordarea de drepturi de utilizare a frecvențelor radio în benzile de frecvențe 3410-3600 MHz și 3600-3800 MHz va fi de tip competitiv și nu comparativ, astfel cum se propunea în cuprinsul consultării publice desfășurate în anul 2011 (descrisă în cadrul capitolului 1 al secțiunii I a prezentului document).

Autoritatea a luat între timp această decizie în baza experienței câștigate în anul 2012, când a organizat și desfășurat o licitație pentru acordarea de drepturi de utilizare, în cinci benzi de frecvențe radio, pentru rețele de comunicații mobile de generația a IV-a.

Procedura de selecție competitivă prezintă avantaje certe, care o recomandă în a fi utilizată și pentru cazul analizat în acest chestionar, cum ar fi:

- a)** poate produce rezultate mai eficiente în raport cu alte mecanisme de acordare a drepturilor de utilizare a spectrului;
- b)** conduce, cu o mai mare probabilitate, la alocarea resurselor de spectru acelor utilizatori care le valorizează cel mai mult;
- c)** permite flexibilitate în alocarea spectrului în funcție de opțiunile ofertanților;
- d)** se asigură premisele unui proces de selecție corect și obiectiv care să îndeplinească cerințele de deschidere, non-discriminare și transparență;
- e)** este potențial mai robustă la contestații legale și se poate desfășura repede și eficient, cu avantajul acordării mai rapide a licențelor.

Deși procedura de selecție în discuție are drept obiect numai două benzi de frecvențe, comparabile din punct de vedere tehnic însă diferite din punct de vedere al disponibilității echipamentelor pe piață, avantajele unei proceduri de selecție competitive rămân valabile, în opinia autorității, în cazul acordării de drepturi de utilizare a spectrului radio în benzile 3410-3600 MHz și 3600-3800 MHz.

Procedura de selecție competitivă va fi organizată într-o manieră similară celei organizate în anul 2012, desigur, cu efectuarea adaptărilor ce se impun situației de față.

Astfel, de principiu, procedura de selecție include o etapă inițială de calificare, eliminatorie. Apoi, selecția propriu-zisă constă din:

- o rundă de licitare propriu-zisă, în urma căreia câștigătorii vor dobândi un anumit număr de canale radio (de lărgime 2x5 MHz sau 5 MHz, după caz), în fiecare dintre cele două benzi de frecvențe sau numai într-una din benzi, în funcție de opțiunile lor și de rezultatele finale ale licitației;
- o rundă de alocare a canalelor radio dobândite anterior, în cadrul căreia vor fi poziționate efectiv, în cadrul benzilor de frecvențe 3,4 – 3,6 GHz și 3,6 – 3,8 GHz, subbenzile de frecvențe obținute prin concatenarea tuturor canalelor radio câștigate anterior.

5. Instrucțiuni de completare

Ținând cont de natura complexă a problematicii expuse și impactul acesteia asupra pieței de comunicații electronice, autoritatea a decis să nu formuleze întrebări cu un număr limitat de răspunsuri predefinite (răspunsuri de tip grilă), chiar dacă prelucrarea rezultatelor chestionarului ar fi fost mult facilitată în această situație.

Dată fiind importanța acestui chestionar ca bază de analiză pentru luarea unor decizii strategice pe termen lung pentru benzile de frecvențe în discuție, pentru autoritate este foarte important ca respondenții să aibă libertatea totală a formulării răspunsurilor la problemele expuse (desigur, cu o încadrare obligatorie în tema și contextul precizate în partea introductivă a chestionarului).

Astfel, din motivele expuse anterior, chestionarul este format, în majoritate, din întrebări cu răspuns deschis, pentru care este obligatorie prezentarea unei justificări, a unor argumente în susținerea opiniilor ce vor fi formulate de respondenți la fiecare întrebare.

Este de la sine înțeles însă că răspunsurile libere nu pot fi înțelese și interpretate de autoritate în lipsa prezentării unor argumente de susținere a opiniilor expuse de participanții la această procedură de consultare publică.

De aceea, respondenții sunt rugați să ia notă că acele răspunsuri ale lor care nu vor include o argumentație aferentă nu vor fi luate în considerare.

De asemenea, nu vor fi luate în considerare răspunsurile incomplete la întrebări, care nu tratează toate situațiile și cazurile asociate întrebării respective.

Secțiunea II – Întrebări

1. Întrebarea nr. 1:

Care considerați că trebuie să fie aranjamentul de canale care ar trebui utilizat în România în banda de frecvențe 3400-3600 MHz, dintre cele două prevăzute în Decizia nr. 2014/276/UE: cel bazat pe tehnologie FDD (duplex cu diviziune în frecvență) sau pe tehnologie TDD (duplex cu diviziune în timp)?

Argumentați răspunsul dvs., luând în considerare totodată argumentele prezentate în cadrul reglementării europene amintite mai sus, pentru a justifica poziția dvs.

2. Întrebarea nr. 2:

A. În opinia dvs., autoritatea ar trebui să mai acorde, cu ocazia viitoarei proceduri de selecție, drepturi de utilizare a spectrului radio prin intermediul unor licențe care să cuprindă alocări la nivelul județelor:

a) în banda de frecvențe 3400-3600 MHz;

b) în banda de frecvențe 3600-3800 MHz.

Argumentați răspunsurile dvs.

B. Vă rugăm să precizați care ar trebui să fie, în opinia dvs., cantitatea totală de spectru (exprimată în MHz) care ar trebui desemnată de către autoritate pentru alocări la nivel județean (implicit fiind faptul că restul cantității de spectru disponibile, din fiecare bandă în frecvențe în discuție, va fi desemnat pentru alocări la nivel național):

- a) în banda de frecvențe 3400-3600 MHz (*exprimare procentuală, între 0% și 100%*);
b) în banda de frecvențe 3600-3800 MHz (*exprimare procentuală, între 0% și 100%*).
Argumentați răspunsurile dvs. ținând cont de răspunsurile pe care le-ați furnizat la punctul A.

3. Întrebarea nr. 3:

A. În situația în care răspunsul dvs. la întrebarea 1 este „FDD”, ați fi de acord ca autoritatea să permită titularilor de licențe să implementeze în practică alocările în regim FDD – acordate prin licențele pe care le dețin în urma câștigării procedurii de selecție – prin efectuarea de asignări în regim TDD, separat pentru fiecare dintre cele două subbenzi ale alocării respective (dacă titularii respectivi doresc acest lucru), știind că alocările de subbenzi se vor efectua de către autoritate (ca și în prezent) prin adiacență, fără benzi de gardă special dedicate, acestea din urmă fiind incluse în subbenzile ce le vor fi alocate titularilor de licențe?

Argumentați răspunsul dvs.

B. În situația în care răspunsul dvs. la întrebarea 1 este „TDD”, ați fi de acord ca autoritatea să efectueze alocarea subbenzilor de frecvențe în regim TDD – ce le vor fi acordate titularilor de licențe câștigători ai procedurii de selecție – de o asemenea manieră încât titularii respectivi, dacă doresc acest lucru, să poată să implementeze în practică alocările deținute prin efectuarea de asignări în regim FDD, prin cuplarea celor două subbenzi ale alocării respective, știind că alocările de subbenzi se vor efectua de către autoritate (ca și în prezent) prin adiacență, fără benzi de gardă special dedicate, acestea din urmă fiind incluse în subbenzile ce le vor fi alocate titularilor de licențe?

Notă: Cazul descris la punctul B trebuie înțeles ca fiind posibil în practică numai în condițiile în care o astfel de manieră de alocare nu va afecta continuitatea alocărilor obținute de alți câștigători ai procedurii de selecție, care vor dori să utilizeze în regim pur TDD banda 3400-3600 MHz.

Argumentați răspunsul dvs.

4. Întrebarea nr. 4:

Având în vedere că aranjamentul de canale prevăzut pentru banda de frecvențe 3600-3800 MHz, în decizia 2014/276/UE, este cel bazat pe tehnologie TDD (duplex cu diviziune în timp), ați fi de acord ca autoritatea să efectueze alocarea subbenzilor de frecvențe în această bandă, pentru câștigătorii procedurii de selecție, în condițiile precizate la întrebarea 3, punctul B?

Notă: Cazul descris la punctul B al întrebării 3 trebuie înțeles ca fiind posibil în practică numai în condițiile în care o astfel de manieră de alocare nu va afecta continuitatea alocărilor obținute de alți câștigători ai procedurii de selecție, care vor dori să utilizeze în regim pur TDD banda de frecvențe 3600-3800 MHz.

Argumentați răspunsul dvs.

5. Întrebarea nr. 5:

Există alte aspecte care considerați că sunt relevante pentru a fi supuse analizei efectuate de către autoritate, și care nu se regăsesc în cadrul întrebărilor din acest chestionar, în legătură cu problematica tratată în prezentul document?

În caz afirmativ, vă rugăm să detaliați aici, împreună cu argumentația corespunzătoare, orice alte aspecte considerate de dvs. a fi relevante pentru tematica abordată în prezentul chestionar.

Secțiunea III – Precizări finale

Vă mulțumim pentru timpul acordat și efortul depus pentru a răspunde la acest chestionar! Vă asigurăm că autoritatea va analiza cu atenție răspunsurile și argumentația dvs.

Vă rugăm să transmiteți chestionarul completat, până la data de 10 noiembrie 2014 inclusiv, la adresa consultare@ancom.org.ro sau la numărul de fax 0372 845 402, precum și la adresa poștală: ANCOM, str. Delea Nouă nr. 2, sector III, cod poștal 030925, București.

Dacă, urmare analizei răspunsurilor transmise, autoritatea consideră că sunt necesare lămuriri suplimentare sau constată inadvertențe sau contradicții între răspunsuri la întrebări diferite, atunci ANCOM va contacta direct partea interesată pentru a clarifica poziția respondentului respectiv. Prin urmare, este necesar să completați în întregime caseta de mai jos, conținând informații de contact ale respondentului.

DATELE DE IDENTIFICARE ALE RESPONDENTULUI

Compania: .....

Adresă poștală: .....

Persoana de contact pe tema de interes:

Numele ..... *Prenumele* .....

Funcția .....

E-mail ..... *Telefon* .....

Adresă poștală .....